

Пушкарська Інна Василівна,
учителька історії та правознавства Смілянської спеціалізованої школи I-III ступенів №12
Смілянської міської ради Черкаської області

Модельна навчальна програма

«Всесвітня історія. 7-9 класи»

для закладів загальної середньої освіти

(авт. Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В.,
Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелешенко Т. В.,
Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.)

7 клас

Всесвітня історія

Підсумковий тест за рік

Варіант 1

Початковий та середній рівні

Завдання 1- 8 з вибором однієї правильної відповіді

1. Укажіть рік заснування Делійського султанату.

- А 960 р.
- Б 1206 р.
- В 1279 р.
- Г 1368 р.

2. Визначте, що зображено на ілюстрації.

- А Чайка
- Б Каравела
- В Джонка
- Г Дракар

3. Укажіть назву середньовічного об'єднання міських ремісників однієї або декількох споріднених професій.

- А Гільдія
- Б Братство
- В Спілка
- Г Цех

4. Визначте поняття за описом.

Одна зі світових релігій, заснована у VII ст. Мухаммадом, найбільш поширена в країнах Близького Сходу.

- А Буддизм
- Б Іслам
- В Даосизм
- Г Конфуціанство

5. Розв'яжіть хронологічну задачу і обчисліть, скільки років було Карлу Мартеллу, на час указаної події.

Відомо, що Карл Мартелл народився близько 688 року. У 732 році він завдав поразки арабам при Пуатьє.

(Відповідь упишіть тільки числом).

--	--

6. Ознайомтесь з історичним джерелом та виконайте завдання.

«У XI-XV ст. мистецтво знало два основні художні стилі, які змінювали один одного, – романський та готичний. Перший – романський – панував у XI-XII ст. Йому були притаманні масивність та зовнішня суворість споруд, які зберігали оборонні, захисні функції. Другий – готичний – у XII-XV ст. Для нього були характерні тонкі стіни, високі стрімкі аркові стелі, великі вікна, прикрашені кольоровими вітражами. Найбільш яскраво ці стилі проявилися в архітектурі замків і церков».

Визначте архітектурний стиль зображеної споруди.

А Романського

Б Готичного

7. Упізнайте за сенканом та портретом відому історичну особу часів Столітньої війни.

Віруюча, канонізована

Воювала, боролася, вірила

Була спалена англійцями

Орлеанська діва

(Відповідь запишіть з великої літери)

Д'				

8. Поміркуйте, про який стан середньовічного суспільства говорить у притчі єпископ Еадмер Кентерберійський, називаючи їх «биками».

«Приклад про овець, биків і собак. Призначення овець - давати молоко і вовну, биків - орати землю, собак - захищати овець і биків від вовків. Бог береже їх, якщо кожна з цих тварин виконує свій обов'язок. Так само й стани створив Він, аби виконували різну службу в цьому світі.»

(Відповідь запишіть з малої літери в Н.в. однини. Наприклад: ремісництво).

--	--	--	--	--	--	--	--	--

9. Ознайомтесь з поданим джерелом та виконайте завдання до нього.

«Релігії існують кілька тисячоліть і виконують важливі функції. Релігія допомагає людині знайти одностайності, заспокоює в горі, установлює моральні і соціальні норми. Кількість вірувань у сучасному світі порахувати неможливо, але можна виділити п'ять головних релігій, які мають найбільшу кількість віруючих. А саме: християнство, іслам, іудаїзм, буддизм, індуїзм».

Оберіть ТРИ спільні риси, характерні для християнства та ісламу.

А Одна зі світових релігій

Б Визнання єдиного Бога

В Обов'язок віддавати п'яту частину прибутків на потреби громади та милостиню

Г Обов'язкова молитва за певним ритуалом п'ять разів на день

Д Дотримання посту

Е Необхідність здійснення хаджу

(Відповідь запишіть великими літерами без коми і пробілів. Наприклад, АБВ)

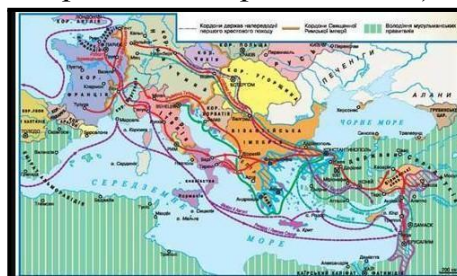
10. Визначте події, зображені на карті.

А Велике переселення народів

Б Походи вікінгів

В Хрестові походи

Г Монгольська навала

11. Ви отримали заповненого листа з пропущеними словами. Відтворіть текст, заповнивши пропуски.

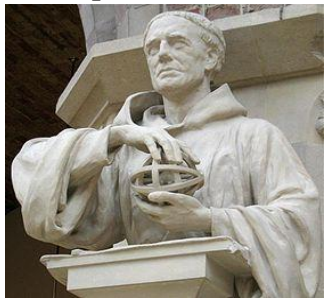
«Наприкінці володарювання Іоанна Безземельного різко зросло незадоволення його правлінням і політикою. У _____р. **1 (рік)** північні люди розпочали боротьбу проти короля, яку підтримали городяни Лондона. На їхню вимогу Іоанн був змушений підписати _____ **2 (назва документа)**, яка містила широкі гарантії прав для баронів, рицарів і городян. Невдовзі Іоанн помер, а в країні розпочалася війна. Її безпосереднім здобутком стало, зокрема, оформлення нового представницького органу - _____ **3 (назва).**»

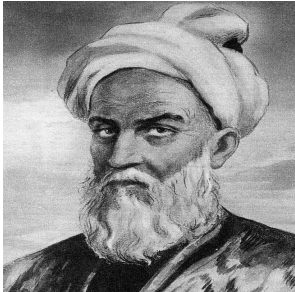
(Відповіді запишіть з великої літери у Н.в. однини або числом через кому у відповідній до тексту послідовності).

1	
2	
3	

Високий рівень

12. Установіть відповідність між ім'ям середньовічного історичного діяча та його характеристикою.

1	П'єр Абеляр 	А	Професор Оксфордського університету, який стверджував, що справжнє знання можна отримати, лише досліджуючи природу. Займаючись різними науками, намагався створити мікроскоп і телескоп, пояснив походження веселки.
2	Роджер Бекон 	Б	Перський лікар, автор праць з медицини. Уперше описав карантин як засіб для запобігання поширенню інфекції. Багато часу приділяв астрономії, писав віршовані твори.
3	Йоганн Гутенберг	В	Яскравий представник схоластики. Зробив вагомий внесок у формування європейської правової системи. Його філософію у 1879 р.

			рішенням Папи Лева XIII було визнано основою католицького віровчення.
4	Ібн Сіна (Авіценна) 	Г	Винайшов спосіб друкувати книги рухомими металевими літерами. Також зробив ще чимало важливих для друкарської справи відкриттів: розробив необхідний сплав металу для літер, підібрав фарбу, удосконалив друкарський прес.
		Д	Один з визначних філософів і просвітителів Середньовіччя. Здобув чудову освіту й відкрив школу в Парижі. Поділяв думку тогочасних викладачів, що основою мудрості є Святе Письмо. Висував ідею віротерпимості.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

13. Установіть хронологічну послідовність подій.

А Закінчення Столітньої війни

Б Скликання парламенту в Англії

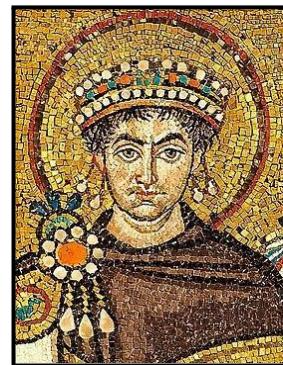
В Утворення єдиного Іспанського королівства

Г Початок Першого хрестового походу

14. Ознайомтесь із джерелом та виконайте завдання.

«...У царя відбувалася нарада: що краще робити — залишатися тут чи втікати на судах. Багато говорили на користь і однієї і другої думки. Врешті-решт імператриця... сказала: „Зайвим було б, здається, зараз розмірковувати про те, що жінці непристойно бути відважною між чоловіками. На мою думку, втеча тепер... для нас є не вигідною, хоча б вона вела нас до порятунку. Тому, хто з'явився на світ, не можна не померти; але тому, хто колись царював, блукати вигнанцем нестерпно! Отже, володарю! Якщо хочеш врятувати себе втечею, це неважко! Ми маємо багато грошей; ось море, ось судна! Але дивись, щоб потім, коли ти врятуєшся, не довелось тобі коли-небудь віддати перевагу смерті перед таким порятунком. Подобається мені старовинне слово, що царська влада — чудовий саван...».

«Тамна історія» Прокопій Кесарійський.

14.1. Укажіть ім'я візантійського імператора, дружиною якого була Феодора.

- А Олексій I Комнін
- Б Юстиніан I
- В Альфред Великий
- Г Фрідріх I Барбаросса

14.2. Укажіть назву повстання, яке відбулося у 532 році, за правління цього імператора.

(Відповідь запишіть з великої літери у Н.в однини, кількість клітинок не відповідає кількості літер у правильній відповіді)

--	--	--	--	--	--

15. Ознайомтесь з текстом та виконайте завдання.

«В епоху Середньовіччя суттєво розширилися географічні уявлення європейців. Ще в XIII ст. брати Вівальді з Генуї спробували обігнути західне узбережжя Африки. А венеціанець Марко Поло, як відомо, здійснив багаторічну подорож у Центральну Азію та Китай, про що детально та яскраво написав у своїй «Книзі». "Книга чудес світу", або "Мандри Марко Поло" - перша європейська розповідь про Великий шовковий шлях. Вона сповнена чудес, спецій, золота й дорогоцінного каміння. Марко Поло був чи не першим у світі письменником-мандрівником.

У XIV-XV ст. з'являються описи різних земель, зроблені мандрівниками. Суттєво вдосконалили карти, склали географічні атласи. Усе це мало величезне значення для підготовки Великих географічних відкриттів».

15.1. Розшифруйте анаграму і дізнайтесь ім'я першого європейця, вікінга, який близько 1000 року разом із супутниками досяг островів поблизу Північної Америки.

В	Й	Е	Л				
А	Л	Й	Щ	В	С	И	И

(Відповідь напишіть з великої літери в Н.в.)

15.2. Поміркуйте: у сагах ці місця називають Лісовою країною, Країною пласких каменів та ...

- А Країною криг
- Б Зеленою землею
- В Країною дикого винограду
- Г Країною норманів

15.3. Укажіть ТРИ назви держав, у становленні яких відіграли важливу роль нормани.

- А Сицилійське королівство
- Б Канада
- В Священна Римська імперія
- Г Давньоруська держава
- Д Ісландія
- Е Візантія
- Ж Арабський халіфат

Відповіді

Варіант 1

№	Правильна відповідь
---	---------------------

1	Б
2	Г
3	Г
4	Б
5	44
6	1
7	Жанна д'Арк
8	селянство
9	АБД
10	В
11	1. 1215 2. Велика Хартія Вольностей 3. Парламент
12	1Д, 2А, 3Г, 4Б
13	ГБАВ
14	14.1. Б 14.2. Ніка
15	15.1. Лейв Щасливий 15.2. В 15.3. А Г Д

Варіант 2

Початковий та середній рівні

Завдання 1- 8 з вибором однієї правильної відповіді

1. Визначте рік битви на Косовому полі.

- А 1389 р.
- Б 1396 р.
- В 1402 р.
- Г 1453 р.

2. Укажіть автора картини «Народження Венери».

- А Донателло
- Б Йоганн Гутенберг
- В Сандро Боттічеллі
- Г Роджер Бекон

3. Поміркуйте, яка приказка характеризує становище купців у Середньовіччі.

- А «Васал мого васала – не мій васал»
- Б «Міське повітря робить людину вільною»
- В «Що з возу впало, те пропало»
- Г «Роби, що маєш, і будь, що буде»

4. Визначте поняття за описом.

«Титул монарха в деяких країнах, що освячувався владою Папи Римського».

- А Король
- Б Хан
- В Султан
- Г Василевс

5. Розв'яжіть хронологічну задачу: обчисліть, скільки часу минуло від початку Першого Хрестового походу до наших днів.

(Відповідь упишіть тільки числом).

6. Ознайомтесь з джерелом та виконайте завдання.

«Стилістичні особливості середньовічного мистецтва IX—XII ст. яскраво втілені в архітектурі. Як ви вже знаєте, архітектура — це мистецтво проєктування і будівництва споруд і їхніх комплексів, що формують простір для життя і діяльності людини. Визначні зразки архітектурних споруд є культурно-історичними пам'ятками. На архітектуру, як і на все мистецтво середніх віків, значний вплив мало християнство. Розрізняють два основні архітектурні стилі тих часів: романський та готичний. Готичний стиль — це загостреність веж, арок соборів, граціозність та естетизм. Романський стиль — це масивність, міцність, ґрунтовність, круглі циліндричні склепіння».

Визначте архітектурний стиль зображеної споруди.

А Романського

Б Готичного

7. Упізнайте відому історичну особу Франкської держави за сенканом та портретом.

Жорстокий, підступний

Воював, об'єднував, хрестив

Родоначальник династії Меровінгів

Король

(Відповідь запишіть з великої літери)

--	--	--	--	--	--	--	--

8. Поміркуйте, про який стан середньовічного суспільства говорить у притчі єпископ Еадмер Кентерберійський, називаючи їх «собаками».

Приклад про овець, биків і собак. Призначення овець — давати молоко і вовну, биків — орати землю, собак — захищати овець і биків від вовків. Бог береже їх, якщо кожна з цих тварин виконує свій обов'язок. Так само й стани створив Він, аби виконували різну службу в цьому світі.

(Відповідь запишіть з малої літери в Н.в. однини. Наприклад: ремісництво).

--	--	--	--	--	--	--	--

9. Ознайомтесь з поданим джерелом та виконайте завдання до нього.

Після розпаду імперії Карла Великого королівська влада почала занепадати. Це було пов'язано з різними чинниками. Проте головною причиною було те, що в попередні століття сформувалося велике землеволодіння. Його володарі, крім головного багатства Середньовіччя — землі, мали владу над її жителями. «Немає землі без господаря!» — казали тоді. Володіння цих великих феодалів іноді перевищували володіння самого короля. Фактично король правив лише у власному домені — спадковому земельному володінні.

Визначте причини слабкості королівської влади та феодалної роздробленості у середньовічній Європі. (Три правильні відповіді).

А Панування натурального господарства

- Б Союз королівської влади з верхівкою католицької церкви
В Установлення чітких постійних кордонів середньовічних королівств
Г Надання королем земель як винагороди своїм васалам
Д Згубна традиція розподілу державних володінь між усіма синами монарха
Е Союз королів з великими землевласниками

--	--	--

10. Визначте події, зображені на карті.

- А Війна Червоної і Білої троянд
Б Столітня війна
В Хрестові походи
Г Монгольська навала

11. Ви отримали заповнюваний лист з пропущеними словами. Відтворіть текст, заповнивши пропуски.

«Наприкінці XIV — на початку XV ст. у Чехії, яка входила до складу Священної Римської імперії, загострились класові та національні суперечності. Загальне невдоволення чехів викликала привілейована католицька церква — найбільший землевласник у країні. Обурення чехів проявилось у антифеодальному, національно-визвольному й антикатолицькому русі, ідейним натхненником якого був ____ **1 (повне ім'я)**. Він вимагав реформувати церкву: відібрати у неї багатства, скасувати торгівлю ____ **2 (грамотами про відпущення гріхів)**, створити у Чехії свою церкву, підпорядковану не Папі Римському, а королю. Спалення Яна Гуса у ____ р. **3 (рік)** у Констанці, за рішенням церковного собору, як єретика, спричинило вибух гніву чехів.»

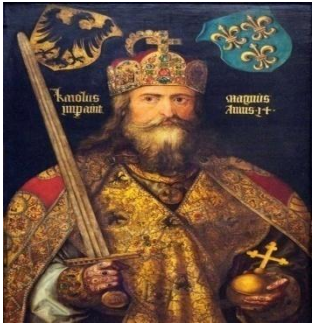
(Відповіді запишіть з великої літери у Н.в. однини або числом через кому у відповідній до тексту послідовності)

1	
2	
3	

Високий рівень

12. Установіть відповідність між ім'ям історичного діяча та його характеристикою.

1	Аттіла 	А	Монгольський хан і полководець. Був організатором походів монголів у Східну Європу у 1237 – 1243 рр. Його військо у 1240 р. захопило та вщент зруйнувало Київ.
2	Філіпп IV Красивий	Б	Видатний франкський король, за якого держава набула найвищого розквіту. У 800 р. був проголошений імператором франків. Із 46 років свого правління 44 він провів у воєнних походах.

			
3	Карл Великий 	В	«Батіг Божий», вождь гунів, військо якого виступило проти більшості племен і народів тогочасної Європи у битві на Каталаунських полях. Після його смерті держава гунів розпалася.
4	Оттон I 	Г	Французький король, за правління якого було вперше скликано Генеральні штати. Боротьба короля з Папою Римським завершилася його перемогою. Ліквідував Орден тамплієрів, а великого Магістра храмовників спалив на вогнищі.
		Д	Мріяв, як Карл Великий, здобути імператорський титул і водночас розширити свої володіння завдяки італійським землям. У 962 р. був коронований у Римі як імператор. Сприяв розвитку культури.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

13. Установіть послідовність подій.

- А Початок Столітньої війни
Б Утворення Священної Римської імперії
В Завершення Реконкісти в Іспанії
Г Скликання Генеральних Штатів у Франції

14. Ознайомтесь з джерелом та виконайте завдання.

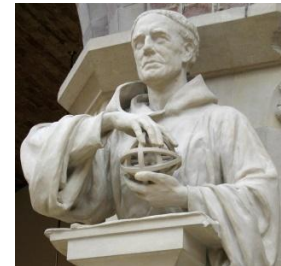
«...Усі науки пов'язані між собою і взаємно одна одну підтримують: успіх однієї допомагає всім іншим, як око, наприклад, керує рухом усього тіла...

Математику помилково вважають наукою складною, а іноді навіть підозрілою, тільки тому, що вона мала нещастя бути непізнаною отцями церкви. Проте якою вона є важливою, якою корисною!

Немає нічого гіднішого, ніж вивчення мудрості, від цього залежить добробут усього світу. Немає загрози більшої, ніж неучтво...».

14.1. Укажіть ім'я англійського філософа і науковця, автора наведеного уривку.

- А Лука Пачолі
- Б Ніколя Фламель
- В Ібн Сіна (Авіцена)
- Г Роджер Бекон

14.2. Англійці вважають, що першим, хто заявив про нову вибухову речовину, був англійський монах і вчений Роджер Бекон. Пригадайте її назву.

(Відповідь запишіть з малої літери.)

--	--	--	--	--	--	--

15. Ознайомтесь з джерелами (1, 2) та виконайте завдання.

Джерело 1

«Образ цього англійського короля овіяний ореолом романтики і сміливості. Його ім'я часто згадували в середньовічному епосі як героя легенд і романів. Він був алхіміком і відмінним музикантом. Обожнював не тільки подвиги, але і навчання. На думку істориків, у нього були неабиякі розумові здібності. Деякі військові подвиги зробили його однією з найвидатніших постатей у середньовічній історії та літературі поряд з Роландом і королем Артуром.

Одним із найвідоміших романів шотландського письменника В. Скотта є пригодницький роман «Айвенго», у якому автор висвітлює події, що відбувалися під час участі цього короля у хрестовому поході. Чорний Лицар, як його називали сучасники, викликав повагу і захоплення у всіх, хто знаходився поряд з ним у бою».

15.1. Розгадайте анаграму і дізнайтесь ім'я англійського короля, героя роману В. Скотта «Айвенго». (У відповіді впишіть кожне слово з великої літери в Н.в.)

А	І	Р	Р	Ч	Д
Е	В	Л	Е	В	О
Ц	С	Е	Р	Е	

Джерело 2

15.2. Визначте Хрестовий похід, у якому взяв участь персонаж, описаний у історичному джерелі.

«Лицар із серцем Лева» належить епосу Хрестових походів і залишається однією з найяскравіших постатей на осі протистояння Захід – Схід, точніше Хрест – Півмісяць.»

- А Перший Хрестовий похід
- Б Третій Хрестовий похід
- В Четвертий Хрестовий похід
- Г Восьмий Хрестовий похід

15.3. Оберіть ТРИ назви літературних творів, які належать до жанру рицарської літератури.

А «Пістрява стрічка»

Б «Пісня про Роланда»

В «Про короля Артура»

Г «Вересовий трунок»

Д «Гаррі Поттер і філософський камінь»

Е «Останній дюйм»

Ж «Як Робін Гуд став розбійником»

Відповіді

Варіант 2

№	Правильна відповідь
1	В
2	В
3	В
4	А
5	929
6	2
7	Хлодвіг
8	рицарство
9	АГД
10	Б
11	1. Ян Гус 2. Індульгенція 3. 1415
12	1В, 2Г, 3Б, 4Д
13	БГAB
14	14.1. Г 14.2. порох
15	15.1. Річард Левове Серце 15.2. Б 15.3. Б В Ж

Список використаних джерел

1. Аттіла фото. URL:

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fru.wikipedia.org%2Fwiki%2F%25D0%2590%25D1%2582%25D1%2582%25D0%25B8%25D0%25BB%25D0%25B0&psig=AOvVaw0LwIXScsmEzA9IceYhOiND&ust=1711382765268000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBIQjRxqFwoTCOjMi-GjjYUDFQAAAAAdAAAAABAR>

2. Дракар фото. URL:

<https://static.wikia.nocookie.net/warrior/images/9/98/1-1.jpg/revision/latest?cb=20161129010841&path-prefix=ru>

3. Жанна д'Арк фото. URL: <https://dovidka.biz.ua/povidomlennya-pro-zhannu-d-ark/>

4. Ібн Сіна (Авіценна) фото. URL:

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.ukrlib.com.ua%2Fbio-zl%2Fprintit.php%3Ftid%3D4610&psig=AOvVaw0d3sSZMRtjfK8RRFIRc9ks&ust=1711378458756000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBIQjRxqFwoTCLjA49uTjYUDFQAAAAAdAAAAABAE>

5. Йоганн Гутенберг фото. URL: https://static.dw.com/image/16880079_902.jpg
6. Карл Великий фото. URL: https://www.jnsn.com.ua/ures/img/Charlemagne_Durer.jpg
7. Композиція «Народження Венери» фото. URL:
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0b/Sandro Botticelli - La nascita di Venere - Google Art Project - edited.jpg/800px-Sandro Botticelli - La nascita di Venere - Google Art Project - edited.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0b/Sandro_Botticelli_-_La_nascita_di_Venere_-_Google_Art_Project_-_edited.jpg/800px-Sandro_Botticelli_-_La_nascita_di_Venere_-_Google_Art_Project_-_edited.jpg)
8. Костел в абатстві Сант Антімо фото. URL:
https://rutraveller.ru/ CACHE/ place/1/652/063/165263_210x160.jpg
9. Оттон I фото. URL:
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b2/Die deutschen Kaiser Otto der Gro%C3%9Fe.jpg/250px-Die deutschen Kaiser Otto der Gro%C3%9Fe.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b2/Die_deutschen_Kaiser_Otto_der_Gro%C3%9Fe.jpg/250px-Die_deutschen_Kaiser_Otto_der_Gro%C3%9Fe.jpg)
10. П'єр Абеляр фото. URL:
<https://newacropolis.org.ua/uploads/production/ckeditor/picture/data/d89/589/6d-/d895896d-4cce-404a-8276-7f184638fec7/content.png>
11. Притча єпископа Еадмера Кентерберійського про три стани. URL:
<https://ukr7his.narod.ru/page45.htm>
12. Роджер Бекон фото. URL:
<https://1.bp.blogspot.com/-pZttOULupXY/UVAhAEEpdVI/AAAAAAAAAGIk/INbmiiKUr6M/w1200-h630-p-k-no-nu/651777-Roger-bacon-statue.jpg>
13. Роджер Бекон і поява дослідних знань. URL:
https://subjectum.eu/textbook/history/7klas_v/47.html
14. Столітня війна. URL: <https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/4548>
15. Філіпп IV Красивий фото. URL:
https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fru-royalty.livejournal.com%2F4940159.html&psig=AOvVaw0z7ys2-QK57AFxf87Qod_&ust=1711726785148000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBIQjRxqFwoTCMj9maull4UDFQAAAAAdAAAAABAE
16. Хлодвіг фото. URL:
https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRWrt3Ss2tzRG9ma04Ms58jVBU1SN_eDwRJAfYv27G3SvPniCjH0JD3YgZWttdTzUr8qu8&usqp=CAU
17. Хрестові походи URL:
<https://vseosvita.ua/lesson/khrestovi-pokhody-derzhavy-khrestonostsiv-dukhovno-rytsarski-ordeny-49545.html>
18. Юстиніан фото. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%96%D0%B0%D0%BD_I